

FNO FAKULTNÍ
NEMOCNICE
OSTRAVA

Sebepoškozování se u adolescentů
Jan Uhlíř, Ostrava 28.11.2024

Sebepoškozování

- Vědomé, záměrné sebezraňování se
- Nemá suicidální cíl, ale je rizikovým faktorem suicidálního jednání
- Nejčastěji řezání se, pálení, bouchání, kousání
- Ale také opakované nesuicidální intoxikace
- Nejde o samostatnou psychiatrickou diagnózu
- 20-25% dívek 12-19 let
- Dívky x chlapci – 3:1

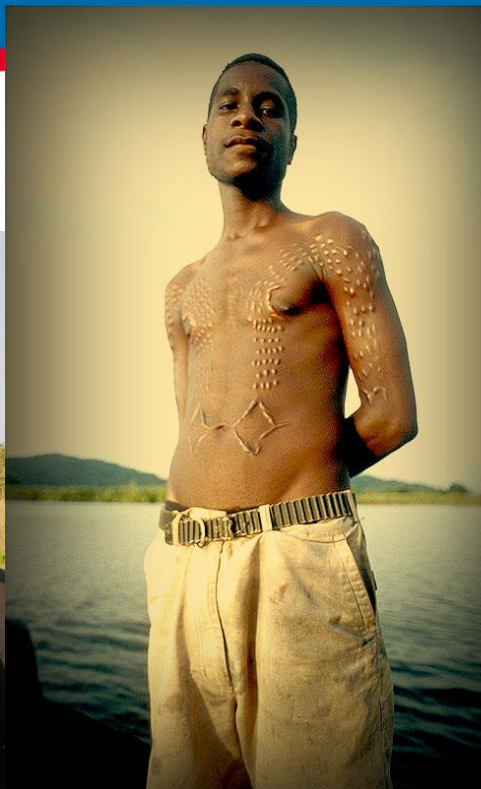
Je čistě lidský fenomén?

Jde o problém moderní doby?

Jde o problém rozvinuté společnosti?

Sebepoškozování - význam

- Sebepoškozování při deprivaci, izolaci – ptáci
- Stimul pro rozvoj odolnosti, iniciační rituál – primitivní kmeny
- Kulturní, umělecký – tetování, piercing, jizvy jako ozdoba
- Mírnění napětí, emočního výkyvu
- Závislostní chování
- Upozornění na sebe, zapadnutí do kolektivu

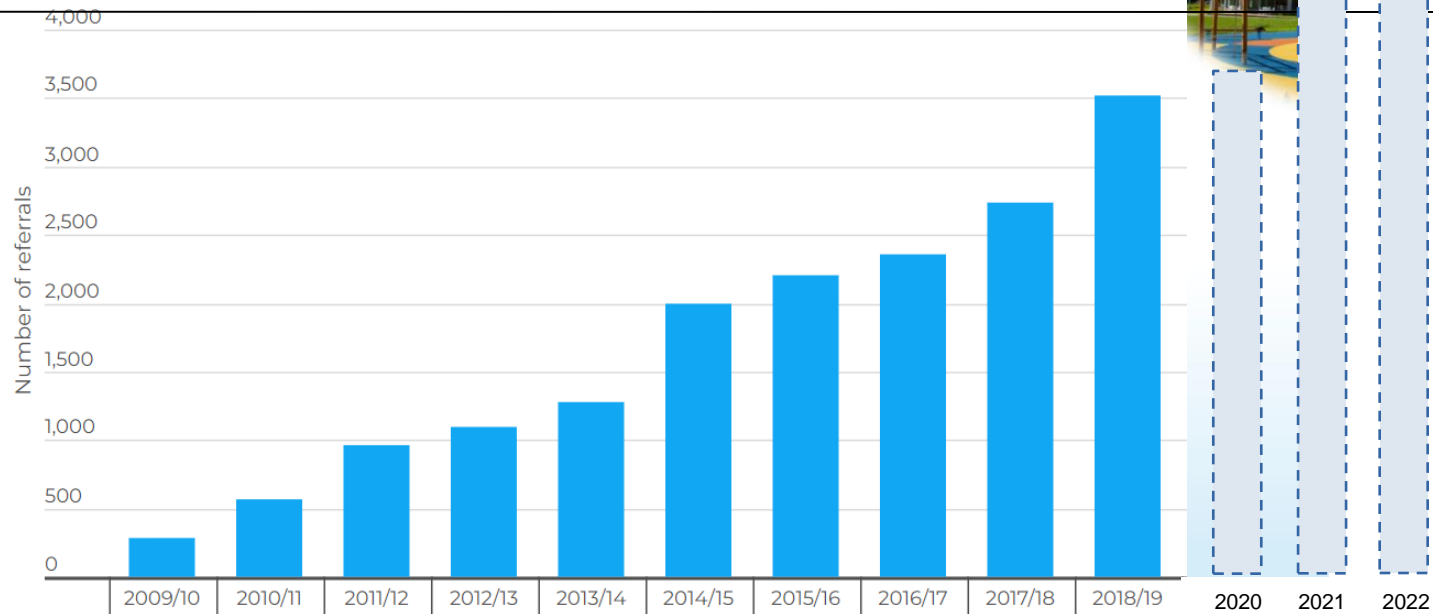

Sebepoškozování - příčiny

- Multifaktoriální – vnější i vnitřní
- Narušení attachmentu -
<https://www.youtube.com/watch?v=YTTSXc6sARg>
- Patologické navazování vazeb s vrstevníky
- Šikana, nezáměr okolí
- Hyperprotektivní přístup
- „infekčnost“ – vliv sociálních sítí
- Pandemická opatření
- Nenávist k sobě, trestání se, nesnesitelná emoce

Referrals to Childline for suicidal concern

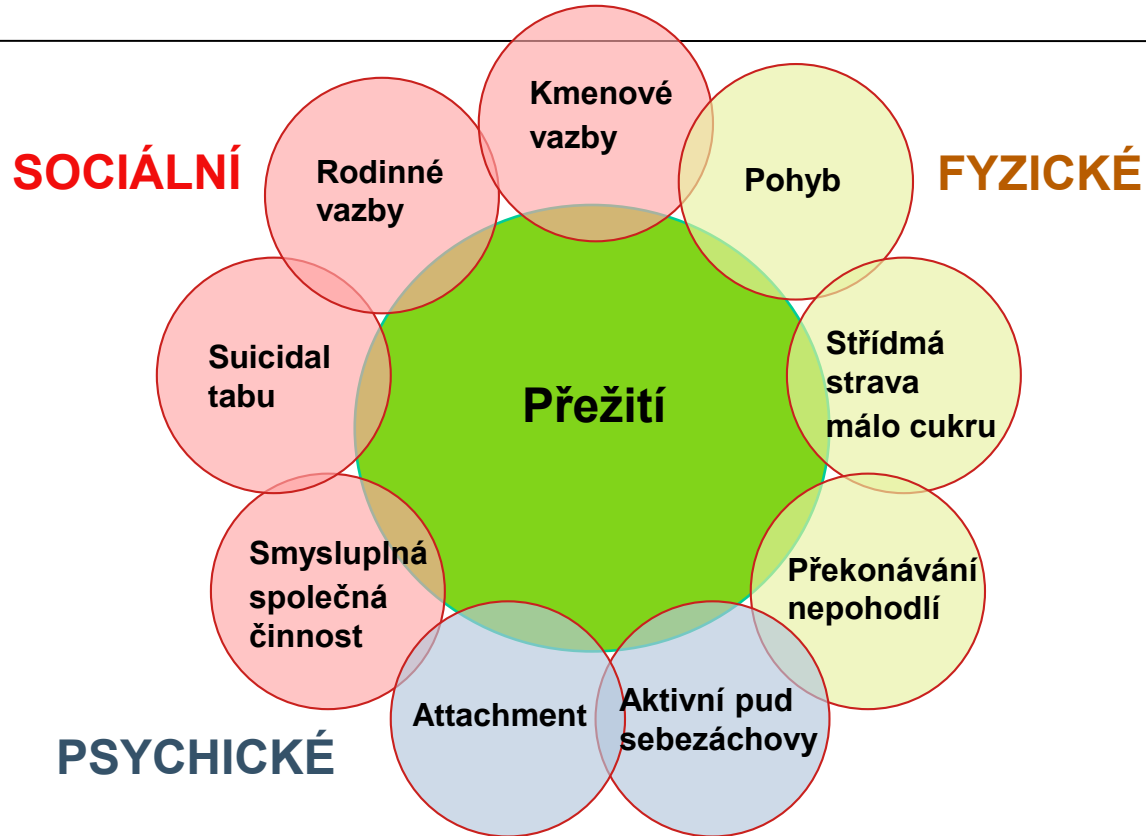
 [Download data](#)

Source: Data was sent to RCPCH

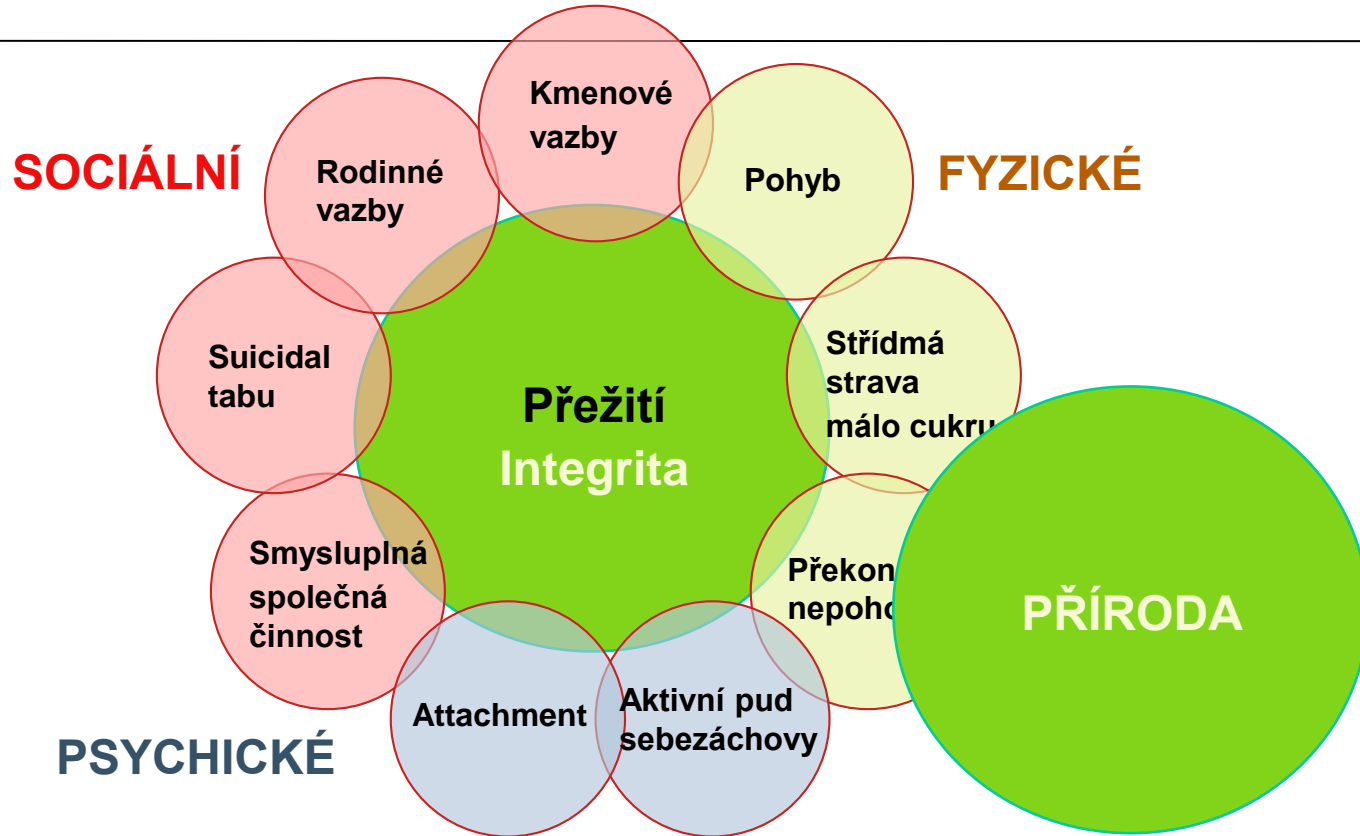
Zdroje odolnosti

Zdroje odolnosti

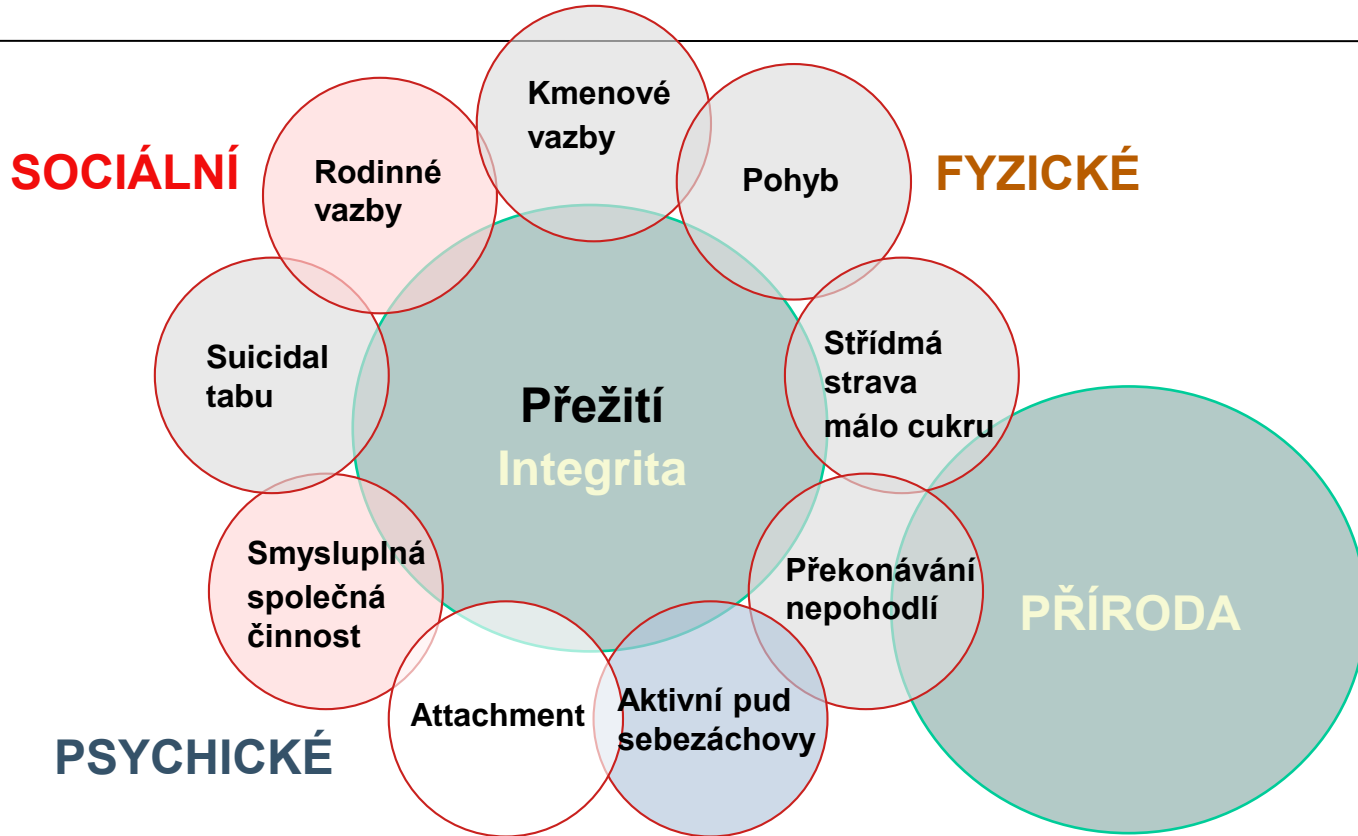
Zdroje odolnosti

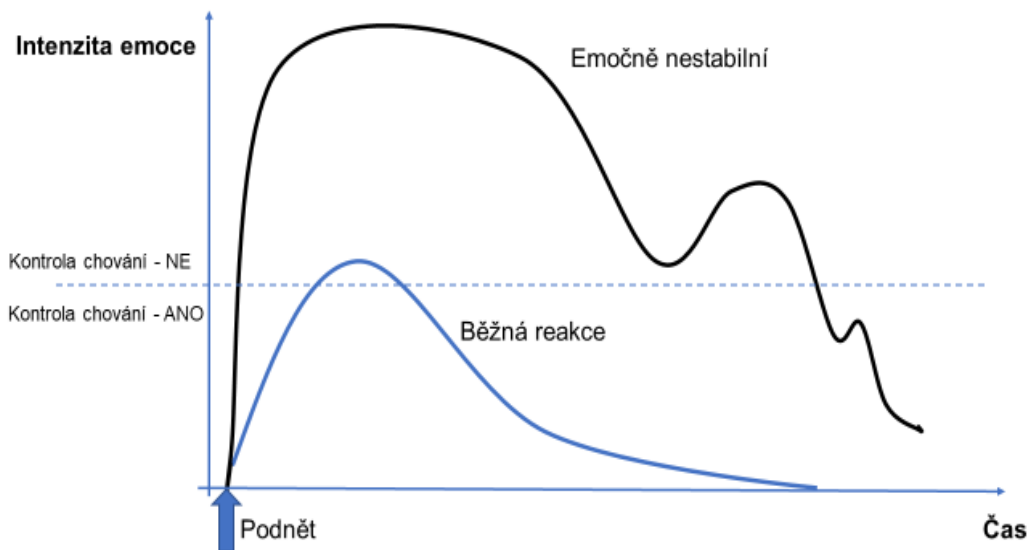
Zdroje odolnosti

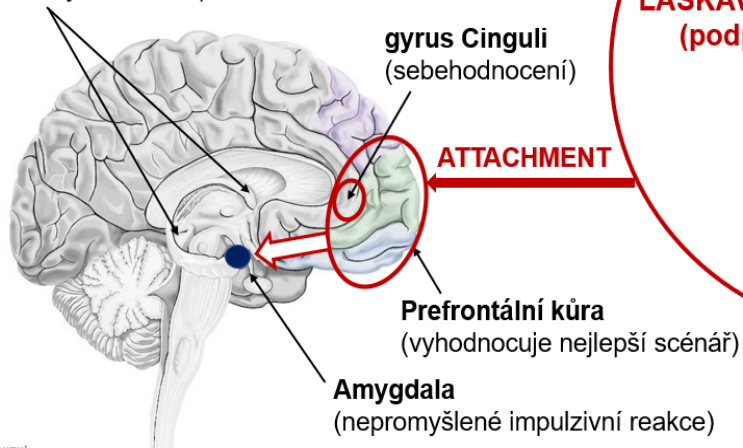
Rozdíl mezi standardní a emočně nestabilní reaktivitou

Jak se mozek učí regulovat emoce

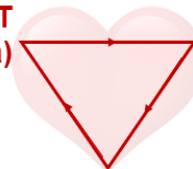
Limbecký systém

(zápis starých traumat)

LASKAVOST
(podpora)

SVOBODA
(důvěra)

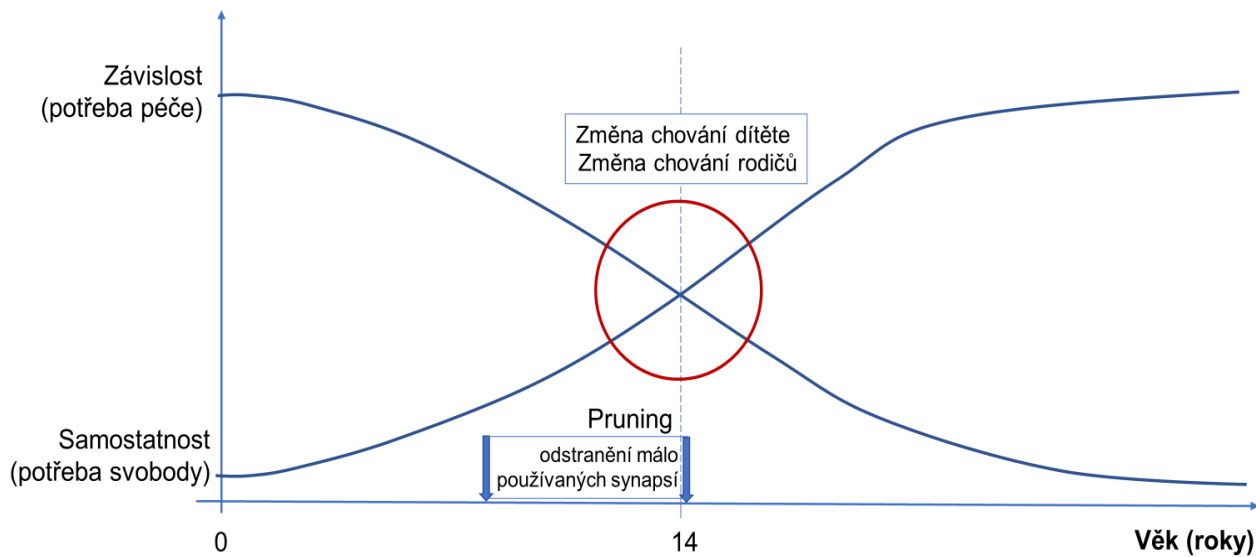
NÁROKY
(hranice)

HIERARCHIE HODNOT VE SPOLEČNOSTI, KOMUNITA, SVĚT

CO SE DĚJE S PSYCHIKOU V PUBERTĚ

Sebepoškozování - pomoc

- Ptát se, co již v minulosti pomohlo
  - blízkost jiné osoby, zájem, respekt, smysluplná činnost, pohyb
- Co nepomáhá
  - scény, bagatelizace, obviňování, vyhrožování, nezájem
- Validace
- Poctivost
- Podpora efektivního

Sebepoškozování - pomoc

- CHIPS
- **CH** – chlazení – ledová voda na obličej, led do ruky, na tepny..
- **I** – intenzivní cvičení – sed u zdi, 20 dřepů
- **P** – prodýchání – dýchání do trojúhelníku
- **S** – svalová relaxace – zatnou sval s nádechem, uvolnit s výdechem

Sebepoškozování - terapie

- Vychází z vyšetření a stanovení diagnózy
  - Ambulance, stacionář, hospitalizace
  - Psychoterapie – specifické programy, DBT /Opařany, Brno/
  - Farmakoterapie dle stavu – reaguje na aktuální stav pacienta
  - Spolupráce s rodinou, se školou – multidisciplinární přístup
-

Sebepoškozování - pomoc

Vnitřní antidepresiva – hormony štěstí

Dopamin

Hudba/ krása
Zkusit něco nového
Dokončit něco
Dostatek spánku
Bílkoviny ve stravě

Oxytocin

Čas s přáteli/ s mazlíčkem
Udělat něco pro druhého
Někoho pochválit
Někoho obejmout
Příjemná společná činnost

Serotonin

Pohyb (chůze, joga)
Meditace
Příroda
Sluneční světlo

Endorfiny/ Endo-kanabinoidy

Cvičení/ namáhavější pohyb
Smích
Dobrodružství
Tvoření (kreslení, hudba, šití)

DĚKUJEME ZA POZORNOST

[https://www.youtube.com/watch?v= MNXbmqe_oU](https://www.youtube.com/watch?v=MNXbmqe_oU)
